

**XXI. REÁL- ÉS HUMÁNTUDOMÁNYI
ERDÉLYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
Kolozsvár • 2018. május 24–27.**

Pszichológia I.: Szociál-iskolapszichológia

- 1. Díj: Lőrincz Máté**
- 2. Díj: Mészáros Anna**
- 3. Díj: Bányai Brigitte – Ildikó és Szalai László**

A XXXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferenciára (OTDK) részvételi jogot szerzett:

Bányai Brigitte – Ildikó, Lőrincz Máté, Mészáros Anna és Szalai László

A tanár is ember? Dehumanizációs folyamatok egy erdélyi magyar középiskolában

Szerzők:

Komáromy Zsuzsa, László Natália, Erbe Yvette, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár,
Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia

Témavezető:

drd. Veres Anna egyetemi tanársegéd, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár,
Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia

A hétköznapiakban gyakran megtörténik, hogy a társainkat kevésbé észleljük emberként. A dehumanizáció szakirodalma folyamatosan bővül, számos tanulmány született, mely feltárja a jelenséget többek között a politika, az egészségügy és az etnikai konfliktusok vonatkozásában. Tanulmányunk a dehumanizációs folyamatokat egy egészen új területen, az oktatásban vizsgálja, ezáltal a tanár-diák kapcsolatot is egy más paradigmába helyezi. A kutatásunk első része korrelációs stratégiára épült, melyben egy kolozsvári magyar középiskola 11–12. osztályos diákjai vettek részt (N=80). A célunk kideríteni, hogy az általunk vizsgált dehumanizációs folyamatok milyen más változókkal hozhatók összefüggésbe. Ezek után egy kísérletben megvizsgáltuk, hogy a tanár észlelt ártalmassága milyen hatással van a többi változóra. A kísérlet résztvevőit az előző kutatás alanyaiból véletlenszerűen választottuk ki (N=24). Úgy gondoljuk, hogy eredményeink hozzájárulhatnak a tanár-diák konfliktusok mélyebb megértéséhez.

Tanuljunk tanulni! – A tanulási hatékonyságot befolyásoló tényezők

Szerző:

Buda Klaudia, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Szabó Kinga egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia
és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Kutatásunkban az egyetemi teljesítmény, a tanulásban alkalmazott módszerek, az egyetemi énhatékonyság és az egyetemmel való elégedettség kapcsolatát vizsgáltuk, illetve azt, hogy hogyan hat mindezekre három tanulási hatékonyságot fejlesztő tréning. A vizsgálatban összesen 71 személy vett részt, akik a kísérleti és a kontrollesoportot képezték. Két mérőeszközt használtunk: egy általunk szerekesztett teljesítményt és alkalmazott tanulási módszereket vizsgáló kérdőívet, valamint egy egyetemmel szembeni attitűdöt és énhatékonyságot felmérő tesztet. Az eredmények alapján együttjárás mutatkozott a teljesítmény és az egyetemmel szembeni elégedettség között. Továbbá különbség mutatkozott az alkalmazott tanulási technikák számában az átlag alatti és az átlagos teljesítményű ($p = .022$), valamint az átlagos és az átlag fölötti teljesítményű diákok között ($p = .001$).

Kulcsszavak: tanulási hatékonyság, egyetemi teljesítmény, alkalmazott tanulási módszerek, egyetemmel való elégedettség

A Túl az Óperencián mágikus ereje – a mesék hatása a kreativitás fejlődésére

Szerző:

Ciordaş Patricia, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. János Réka egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia
és Neveléstudományok Kar, -

Napjainkban inkább a vizuális eszközök (tévé, internet) örvendenek nagyobb sikernek a gyermekek körében, viszont fontos, hogy a „hallott” meséről se feledkezzünk meg, mivel nagyban hozzájárulnak a gyermek fantáziavilágának a fejlődéséhez. A kutatásunk célja megvizsgálni, hogy milyen mértékben befolyásolják a gyermekkorban hallott mesék a kreativitás fejlődését. A vizsgálatban 58 egyetemista vett részt, akiket az szerint osztottunk csoportokra, hogy mennyi mesét hallottak kisgyermekkorban. Megvizsgáltuk, hogy a mesehallgatás gyakorisága hogyan függ össze a kreatív énhatékonysággal és a verbális, valamint vizuális kreativitással. Eredményeinkből arra következtethetünk, hogy a mesék által fejlődik a gyerekek fantáziavilága, ami később a kreativitás jó előrejelzője lehet.

Szingliként irigy, de házas, háromgyermekes anyaként inkább kifinomult

Szerző:

Mészáros Anna, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, pszichológia szak

Témavezető:

dr. János Réka egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia Intézet, egyetemi adjunktus

A jelen kutatás célja, hogy megvizsgálja azt, hogy egy adott életkorban az egyén életében lévő családi állapotnak és az anyai státusznak van-e befolyásoló hatása, amikor egy személyről első benyomást alkotunk. Vajon máshogy tekintünk-e egy késő negyvenes éveiben járó egyénre, ha házasnak és családjának, vagy ha meggyőződéses szinglinek hisszük? A kutatás során Asch központivonás-elméletét (Asch, 1946) használtuk fel, valamint a Kelley által kidolgozott, ezt vizsgáló kísérletet adaptáltuk (Csepeli, 2001) a jelenlegi témára. A kutatás újszerűsége abban rejlik, hogy tudomásunk szerint nem zajlott más kutatás ebben a témában Románia területén, valamint az általunk ismert külföldi kutatások során a vizsgálatukban szereplő célszemélyekről leírások alapján adtak információt (Herte–Schütz–DePaulo–Morris–Stucke, 2007; Greitemeyer, 2009; Slonim–Gur–Yaish–Katz, 2015), így ehhez a kutatáshoz hasonló módszerekkel vizsgáló külföldi kutatásokról sem tudunk a jelenlegi témán belül. A kutatás során kvázi kísérleti designt alkalmaztunk, amely során két kísérleti csoportot hangoltunk elő, azonos időben a célszemélyről előre megadott információk segítségével. A megadott információk a két csoportnál csupán a kapcsolati státusz jellegében különböztek (meggyőződéses szingli és házas, háromgyermekes családanya), a többi információ mindkét csoportnál megegyező volt. Ezután a célszemély egy tanórát tartott, amely elegendő volt arra, hogy a kísérletben résztvevők ne csupán a kapott adatok alapján ítéljék meg őt. A kísérlet utolsó fázisában egy, az előzetes kutatások alapján összeállított tulajdonságokat tartalmazó listát kaptak a résztvevők, amely során egy Likert-skála segítségével ítélték meg, hogy mennyire jellemzők a célszemélyre. Az eredményeket SPSS statisztikai programmal megvizsgálva szignifikáns különbséget találtunk a két csoport személyészlelésében a célszeméllyel kapcsolatban. Hipotéziseinknek megfelelően a személyészlelésre hatást gyakorolt a családi állapot és az anyai státusz, továbbá a meggyőződéses szingli párkapcsolati státuszra előhangolt csoport negatívabban észlelte a személyt a házas-családanya státuszra előhangolt csoporttal szemben.

Kultúrák közötti gesztikulálási különbségek és ennek felismerése

Szerző:

Dragomir Annamária, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. János Réka egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia
és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológiai Intézet

A dolgozatom arra a kérdésre keresi a választ, hogy mi alapján ismerjük fel más nemzetek gesztusait, illetve milyen faktorok játszanak szerepet ebben a bizonyos felismerésben. Vajon a kulturális ismeretek befolyásolnak minket, a kulturális színes látóköreink, tapasztalatunk segítségünkre van ebben a felismerésben, vagy épp hogy gátolja azt? A kutatás célja tehát feltárni a nonverbális kommunikáció összefüggéseit és megtalálni a választ a legfőbb kérdésre: a kulturális intelligencia, illetve a kulturális kommunikációs kompetencia befolyásolja a kultúrák hangulatbeli gesztikulálásának felismerését, vagy nem járulnak ezek a komponensek hozzá. A kutatás során 6 különböző nemzetiségből származó személyeket kértem fel, akiket háromféle hangulati állapotban vettem videóra. A felmérésben összesen 80 első- és harmadéves pszichológia szakos hallgató vett részt. Használt kérdőívek: Four Factor Cultural Intelligence Scale (CQS), Interpersonal Communication Competence Scale (ICCS), illetve egy általam szerkesztett kérdőív.

Kulcsszavak: kultúra, gesztikulálás, kulturális intelligencia, nonverbális kommunikáció,
kulturális különbségek

Utazás az elmében – módosult tudatállapotok hatásmechanizmusainak tanulmányozása

Szerző:

Lőrincz Máté, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia

Témavezető:

dr. Kálca Jánosi Kinga egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár,
Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia

Kutatásunkban elsősorban a különböző módszerekkel indukálható módosult tudatállapotok (ASC – altered states of consciousness) megtapasztalása és a szakirodalom úttörői által alátámasztott pozitív mentális egészség közti viszony korrelációjának kimutatására törekszünk. További célunk a tudományosan bizonyított információk és kutatási eredmények bemutatása, valamint az ezeket övező miszkonceptiók és előítéletek leépítése. Kutatásunk első felében főként a pszichoaktív szerek által megtapasztalt élmény hatását kívánjuk vizsgálni kérdőíves módszerrel, elsősorban a klasszikus pszichedelikumokét (LSD, pszilocibin, DMT). A kutatás második felében két kísérleti rész során a floating REST nevű eljárással indukált ASC-hatását vizsgáljuk a mentális egészség szempontjából, kérdőíves és biomarkerek mérésére szolgáló módszerrel (véranalízis). Célunk egy olyan alternatív megoldás gyakorlati kivizsgálása, mely segítségével legális keretek között aknázható ki módosult tudatállapotok jótékony hatása.

A kulturális intelligencia és a belső motiváció kapcsolata a Kárpát-medencei magyarság körében

Szerző:

Szalai László, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia Szak

Témavezető:

dr. Batiz Enikő egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A kutatás célja az lenne, hogy összehasonlítsa a személyek kulturális intelligenciáját a Kárpát-medencében. Lévén, hogy a diaszpórában élő magyarság többfajta kultúrával találkozik, feltételezzük, hogy a szórványmagyarság nagyobb kulturális tudással rendelkezik, mint az anyaország lakói. Meg szeretnénk vizsgálni azt, hogy milyen prediszpozíciós, illetve szituációs tényezők azok, amelyek ezt igazolják. Továbbá a legtöbb cselekvés alapját képező belső motivációt szeretnénk vizsgálni a résztvevők közt, annak fényében, hogy az mennyire katalizál egy kultúrában való hatékony boldogulást.

Az online és offline népszerűség prediktorai középiskolás diákoknál

Szerző:

Bányai Brigitte - Ildikó, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. János Réka egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Kutatásunk célja megvizsgálni az offline és online népszerűség prediktorait középiskolás diákok esetén. A kutatásunk fókuszában a Facebook mint legnépszerűbb és leggyakrabban használt közösségi oldal áll, mint olyan virtuális felület, mely fontos szerepet játszik a serdülők énről alkotott benyomásának formálásában, remélt vagy vágyott identitásuk alkotásában. Feltételezésünk szerint különbség fedezhető fel az offline és online népszerűség között, ami a Facebook-használat gyakoriságában, a Facebook-barátok számában, illetve a közzétett bejegyzések gyakoriságában mutatkozik meg. Továbbá feltételezzük, hogy az offline népszerű diákok magasabb önértékeléssel és testkép-elégedettséggel rendelkeznek, valamint bizonyos személyiségvonások tekintetében eltérnek kevésbé népszerű társaiktól. Várható eredményeink szerint az offline népszerű diákok az online felületen is népszerűek, míg azok, akik offline kevésbé népszerűek, a Facebookon keresztüli online népszerűség által próbálják ezt kompenzálni.

Érzelmős elmeolvasók. A nézőpontváltás összefüggésének vizsgálata az empátiával és a proszociális viselkedéssel óvodáskorú gyermekek esetén

Szerzők:

Bányai Blanka-Timea, Nám Evelin, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Bernáth (Vincze) Anna Emese egyetemi docens, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Jelen kutatásunk célja megvizsgálni, hogy a tudatelméleti képesség fejlődése óvodáskorú gyermekek esetén hogyan függ össze az empátiával és a proszociális viselkedéssel. Kutatásunkban 3–5 év közötti óvodások vettek részt, akiknek külön vizsgáltuk a tudatelméleti képességüket, az egocentrikus gondolkodásukat, az empátikus képességüket, valamint a proszociális viselkedés megnyilvánulását. Feltételezéseink szerint a proszociális viselkedés szorosan összefügg az empátikus képességekkel, valamint a 3 évnél idősebb gyermekek, akik esetében magasabb empátikus képességek mutatkoznak meg, sokkal hamarabb és pontosabban képesek megérteni mások mentális állapotát, amely a tudatelméleti képesség kialakulását és az egocentrikus gondolkodás hiányát takarja. Várható eredményeik értelmében a magasabb fokú empátiával rendelkező gyermekek esetén megnyilvánul a proszociális viselkedés, valamint a 4–5 éves empátikus óvodások sokkal pontosabban tudják beazonosítani mások mentális és érzelmi állapotát.

Ki vagyok én? Identitás és szülői nevelési stílus vizsgálata Z generáció körében

Szerző:

Fodor Noémi, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Bernáth (Vincze) Anna Emese egyetemi docens, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Kutatásunk célja megvizsgálni, hogy milyen szülői nevelési stílus milyen fajta identitást eredményez a 14–19 éves serdülőknél. Úgy gondolom, hogy összefüggés van a szülői nevelési stílus és az identitás között, ebből kifolyólag különböző fajta nevelési stílus más-más identitást eredményez. Feltételezzük, hogy a rugalmas nevelési stílus és támogató szülői attitűd az, ami leginkább kedvez az identitás alakulásának, míg az autoriter és a megengedő szülői nevelési stílus kevésbé kedvez az identitás optimális fejlődésének. Feltételezzük, hogy a magas szülői támogatás kedvez a serdülők identitásfejlődésének, azaz elkötelezettebbek lesznek az identitásukban. Kései serdülők körében gyakoribb lesz az elköteleződés, valamint a lányok korábban érnek, mint a fiúk, feltételezzük hogy korai serdülőkorban a lányok körében gyakoribb az elköteleződés, illetve a normatív identitás, míg a fiúknál gyakoribb a diffúz identitás, illetve hogy a vidéken élő serdülők elkötelezettebbek az identitásukban, mint a nagyvárosiak. Kutatásomban 14–19 év közötti általános, illetve középiskolás diákok vettek részt, akik egy online kérdőív kitöltése segítségével járultak hozzá dolgozatom létrejöttéhez.

Machiavellizmus a szervezetekben: egy interjú vizsgálat tapasztalatai

Szerző:

Csapó Gyöngyvér Virág, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pszichológia

Témavezető:

Dr. Czibor Andrea adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pszichológia Intézet, Szociál- és Szervezetpszichológia Tanszék

Restás Péter egyetemi tanársegéd, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pszichológia Intézet, Szociál- és Szervezetpszichológia Tanszék

A machiavellizmus egyfajta világnézeti stílus, viselkedésmód, mely mások megtévesztésén és kihasználásán alapul. Társaikra eszközként tekintenek, akik segítségével könnyebben elérhetik céljaikat, így minél feljebb haladunk a szervezeti hierarchiában, annál gyakrabban találkozhatunk magas machiavellistákkal. Kutatásunkban félig strukturált interjút készítettünk munkavállalókkal, majd az így kapott interjúrészteket narratív pszichológiai elemzésnek vetettük alá. A szervezetcsoportok szószáma negatív kapcsolatot mutatott a machiavellizmus mértékével ($r = -0,18$). Két témakör (a megbecsültség élménye a munkahelyen és a munkahely szabályozottságának élménye) említése mutatott összefüggést a machiavellizmus értékével. A narratív tartalomelemzés során a névmáshasználat, illetve az érzelmek megjelenésének jellegzetességeit vizsgáltuk még a machiavellizmussal összefüggésben.

Kulcsszavak: machiavellizmus, szervezet, tartalomelemzés, narratív pszichológia, interjú
